

Delo naj usmerjajo krajani

Turistično društvo Ljubljana v svojih vrstah sicer združuje okrog 200 ljudi, ki pa ne morejo odsevati vse turistične dejavnosti v občini z največ turističnimi delavci, največ turističnimi in kulturno-zgodovinskimi znamenitostmi in največ opravljenimi turističnimi storitvami. Kar največ svoje dejavnosti bi moralo društvo usmeriti v občino Ljubljana Center in po njej dopolniti tudi svoj naziv.

Društvo je v preteklosti opravilo nekaj pomembnih akcij. Organiziralo je, na primer, rekreacijski center na Ježici in Ljubljanski festival, izdajalo turistične edicije o Ljubljani, prirejal Noči na Ljubljani, pa vendar je njegovo delo med občani premalo znano in ga včasih, zlasti ob prireditvah, do katerih je brez njihove privolitve prišlo v njihovem bivalnem prostoru, občani celo obsojajo.

Slabo organizirana turistična dejavnost v Ljubljani je imela v preteklosti za posledico tudi zastoj pri urejanju okolja, čedalje hujšo onesnaženost mestnega jedra, propadanje stare Ljubljane in grajskega hriba. Turistična osveščenost do občanov ni prodrla in nekateri objekti so začeli

propadati, čeprav so precejšen del dejavnosti prevzele razne druge turistične, komunalne in urbanistične organizacije.

Turistično društvo Ljubljana Center, kakor naj bi se čimprej poimenovalo, naj bi zato v svoje vrste privabilo čimveč krajanov in program dela oblikovalo po njihovih interesih, željah in zahtevah. Pomagale naj bi mu tudi družbenopolitične organizacije občine, zlasti SZDL in ZSMS, ki naj bi pri krajanih pomagale vzbuditi zavzetost za turistično delo – pa naj gre za privabljanje čim večjega števila turistov, za lepšanje bivalnega okolja ali za oboje hkrati. Zadolžitve za to so na posvetu v začetku januarja prevzele predvsem občinske in krajevne konference SZDL.

DRUŽBENOPOLITIČNO IZOBRAŽEVANJE

Odziv je presenetil

Predsedstvo občinske konference SZDL Ljubljana Center je že junija lani sprejelo akcijski program za izpopolnjevanje delegatskega skupščinskega sistema v občini. Program vsebuje naloge za odpravo nekaterih pomanjkljivosti, ki so odsev delovanja delegatskega skupščinskega sistema v občini v preteklem mandatnem obdobju.

Ena od temeljnih nalog akcijskega programa je družbenopolitično izobraževanje delegatov. Družbenopolitično izobraževanje delegatov vodi posebno telo pri predsedstvu občinske konference SZDL – koordinacijski odbor za družbenopolitično izobraževanje. V okviru posebnega programa izobraževanja, s katerim smo v občini Center začeli že v preteklem letu, je bil 18. januarja tudi posvet oziroma razgovor o »uresničevanju delegatskega sistema v samoupravnih interesnih skupnostih« naše občine. Na pogovor so bili povabljeni vodje po-

sebnih in združenih delegacij za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje iz naših krajevnih skupnosti, katerih je v naši občini po številu kar 101. Razpravo je vodil Milan Gaspari, predsednik sveta za razvijanje delegatskega skupščinskega sistema pri predsedstvu OK SZDL. Poseben poudarek v razpravi je bil dan pomembnosti samoupravnih interesnih skupnosti, osnovam delegatskega odločanja in delegatskim razmerjem, svobodni menjavi dela kot osnovi samoupravljanja, nalogam delegata in delegacije, oblikovanju stališč delegacije, pridobivanju širših stališč celo skupščin krajevnih skupnosti in o posredovanju teh stališč v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti.

Enak pogovor o uresničevanju delegatskega sistema bo 8. februarja v vodji delegacij za zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine in s predsedniki krajevnih konferenc SZDL naše občine.

M. B.

V prijetno urejeni restavraciji, polni zelenja, gre kosilo vsem še bolj v slast. (FOTO: ZORAN VALANT)

V DOMU UPOKOJENCEV NA TABORU

Mirna življenjska jesen

Kadar se v govorjeni ali pisani besedi pojavi besedna zveza »dom upokojencev«, ima večina najprej v mislih stavbo, zgradbo, kjer prebivajo starejši ljudje. In prav redki so tisti, ki pri tem tudi pomislijo, da se za stenami teh domov odvijajo tudi pestre in raznovrstne aktivnosti, bogato življenje.

Odpravil sem se v dom upokojencev na Taboru, da bi tiho in neopazno zabeležil vsakdan oskrbovancev. Prvi vtis, ki ga ponuja prišleku dom na Taboru, je 12 nadstropij visoka stavba, ki je za upokojence prejkone nemirna. Dvigala so v njej že precej dotrajana in menda velikokrat tudi pokvarjena. To pa bo bržkone tudi edina kritika, ki sem jo slišal pri tem obisku; gre pa na račun arhitektov, ki jim lahko štejemo kot olajševalno okoliščino le dejstvo, da je dom na Taboru prvi namensko grajeni dom za upokojence v Sloveniji in na tem področju ni bilo kaj prida izkušnje.

Klepet z upokojenci

Sicer pa je dom na Taboru kljub svoji skorajšnji polnoletnosti – zgrajen je bil leta 1966 – še dobro ohranjen: prostori so lepi, sončni in tudi razmeroma funkcionalni. Ob vhodu v pritličju doma je bife, kjer lahko stanovalci, pa tudi drugi, popijejo skodelico kave ali kozarec vina. Tu je še precej miz in stolov za počitek ter recepcija. Če pa zavijemo na levo, pridemo v dnevni prostor, kjer lahko oskrbovanci čez dan posedajo, berejo časopise, revije, knjige ter gledajo televizijo. Tu sem se tudi pogovarjal s stanovalci, ki so bivanje v domu zelo hvallili.

Marija Glavič nam je pripovedovala: »V domu sem šele dobra dva meseca, vendar sem se takoj vključila v življenje, ki je zelo pestro. Za praznik republike sem sodelovala tudi pri igrici, s hrano in postrežbo pa sem zelo zadovoljna.« Smiljan Volčič je eden najmlajših v domu, star je 57 let, povprečna starost v domu pa je kar 82 let. Opisal nam je, kako preživljajo dneve: »Čas med zajtrkom, kosilom in večerjo porabimo za branje, sprehode ali gledanje televizije. Imamo precej časnikov in revij, domačih in tujih, imamo pa tudi svojo knjižnico, ki jo vodimo oskrbovanci sami. Odprta je enkrat na teden in ima, moram reči, kar precej knjig. Razvito je tudi družabno in kulturno življenje, mnogo prireditev pripravimo upokojenci, obiskujejo pa nas tudi kulturna društva iz Ljubljane.«

Dom na Taboru je vedno zaseden, njegova zmogljivost pa je 320 postelj. Kot je omenil že Smiljan Volčič, je povprečna starost 82 let, najstarejša upokojenka pa bo čez leto dni praznovala 100-letnico. Seveda pa se v takšnih domovih sklepajo nova poznanstva, tudi bolj globoka, in včasih je med njimi mogoče najti tudi starejše mladoporočence.

Čeprav so domovi humane ustanove, je razumljivo, da je pri nekaterih pot od domače-

ga ognjišča v dom težka. Marija Šavelj je s prisposobno odgovorila: »Staremu drevesu je drugje težko pognati korenine. In tako sem se ob prihodu v dom počutila slabo. Skrbelo me je, ali se bom znašla med tolikšnim številom ljudi, bala sem se, da bi prišla v kakšne spore. Vendar sem se kmalu privadila in mi je sedaj kar všeč.« Ana Pibernik pa je še dodala, da so delavci doma zelo prijazni in da je dovolj možnosti za zabavo ter miru za počitek.

Odprta vrata tudi navzven

Večina družabnih, kulturnih in drugih prireditev poteka v jedilnici in klubu, ki so ga pred kratkim lepo obnovili. Za mnogo prireditev poskrbijo kar upokojenci sami, ki imajo organizirano dramsko skupino, pevski zbor in majhen orkester. V domu se je predstavil tudi Ljubljanski oktet, 28. decembra pa bo v prostorih doma radijska oddaja Prizma optimizma, v kateri bodo nastopali tudi oskrbovanci doma na Taboru.

S hrano ni večjih problemov, so zagotavljali nekateri upokojenci. Dokaz za to bi lahko bil tudi podatek, da vsak dan hodi na kosilo 150 ljudi, ki ne prebivajo v domu. In nekateri trdijo, da je to edina javna dietna kuhinja na ožjem območju mesta.

Dom na Taboru je torej široko odprl vrata tudi navzven. Vabijo upokojence v bližnji okolici, da se udeležujejo vsakodnevnih aktivnosti in se poslužujejo storitev v domu. Pred nekaj meseci pa so uvedli še tako imenovano dnevno oskrbo, ki je novost na Slovenskem in predstavlja velik napredek pri skrbi za starejše občane. Dnevna oskrba obsega prehrano, osnovno zdravstveno varstvo, dejavnosti, ki jih organizirajo v domu za svoje oskrbovance po programu dnevne terapije, vključevanje v družabno dejavnost in možnosti počivanja. Upokojenec pride v jutranjih urah v oskrbo, pozno popoldne pa se vrača domov. Zmogljivosti so takšne, da bi lahko sprejeli 10 upokojencev na dom, trenutno pa se tega poslužujeta samo dva. Tukaj je torej še dovolj prostih mest.

V bivalnem prostoru sem opazil tudi papagaja, ki so ga oskrbovanci našli pred domom. Vzeli so ga za svojega, mu kupili kletko in ga seveda tudi pridno hranijo. Pa tudi za brezdomne muce tod kar lepo poskrbijo.

MIRO PETEK

DRUŽBENO VARČEVANJE

Z analizo do rezerv

Svet za razvojna vprašanja in družbenoekonomske odnose pri predsedstvu občinske konference SZDL, je na svoji zadnji seji lani obravnaval problematiko družbenega varčevanja. Podprl je program aktivnosti družbenega varčevanja, ki ga je oblikoval koordinacijski odbor za družbeno varčevanje pri predsedstvu republiške konference SZDL. V zvezi z načrtovanjem aktivnosti družbenega varčevanja v naši občini je opozoril na nekatera izhodišča, ki jih pri tem ne bi smeli zanemariti.

Kot osnova za oblikovanje programa aktivnosti družbenega varčevanja mora služiti ocena dosedanjih aktivnosti na tem področju, ki jo morajo pripraviti ustrezna telesa pri občinski konferenci SZDL ter drugi subjekti: nekateri družbene organizaci-

je, šole, organizacije, ki se ukvarjajo z zbiranjem odpadnih strovin. Poiskati moramo možnosti za boljše in bolj učinkovito delo tistih nosilcev varčevalnih aktivnosti, ki le-te že dalj časa opravljajo. Ob letnih in periodičnih analizah rezulta-

tov gospodarjenja bo treba skupno s sindikatom pregledati in oceniti uspešnost že doslej uveljavljenih oblik varčevanja v organizacijah združenega dela. Samo takšna celovita ocena obstoječega stanja nam lahko razkrije možnosti za aktiviranje »notranjih rezerv« na tem področju, ki bi skupaj z nekaterimi pobudami koordinacijskega odbora za družbeno varčevanje pri RK SZDL predstavljale osnovo za letošnji program varčevanja v občini. Le-ta pa po mnenju sveta ne sme zaobiti predvsem naslednjih področij:

● zbiranje vseh vrst koristnih odpadkov (in to tako z vidika smotrnejšega izkoriščanja surovin kot z vidika varstva, življenjskega okolja);

● prostovoljnega dela občanov, delovnih ljudi in mladine, kjer se mora Socialistična zveza delovnega ljudstva zavzemati za večje družbeno ovrednotenje prostovoljnega dela ter množičnejše vključevanje zlasti pionirjev in mladine v akcije pogozdovanja, spravila kmetijskih pridelkov, pomoč ostarelim, zbiranje odpadnega lesa in čiščenje gozdov;

● vzgojnoizobraževalne in informativne dejavnosti; prek vzgojnih in izobraževalnih organizacij, najrazličnejše informativne in poljudno strokovne literature ter množičnih medijev moramo vplivati na ustvarjanje zavesti o nujnosti družbenega varčevanja ter varčevalne kulture nasploh.

A. B.